

Nije svaka zaboravnost demencija

INFORMATIVNI LIST ŠVEDSKOG CENTRA ZA DEMENCIJU (SVENSKT DEMENSCENTRUM)

All glömska är inte demens • faktablad på bosniska | kroatiska | serbiska

Kada moždane funkcije popuštaju

Skoro sve što radimo zavisi od funkcija povezanih sa našim razmišljanjem. Kada se prisećamo, učimo nove stvari ili tražimo robu u prodavnici, različite *kognitivne funkcije* su aktivne. One su od velikog značaja za naše mogućnosti da vodimo samostalan život.

Kada jedna ili više kognitivnih funkcija funkcionišu značajno lošije nego pre, govorimo o *kognitivnom popuštanju*. Ono se može manifestovati, na primer, kroz zaboravnost, probleme u snalaženju ili planiranju i izvođenju obično jednostavnih aktivnosti.

Važno je ispitati popuštanje kognitivnih funkcija, kako bi ga bilo moguće lečiti na najbolji mogući način. Međutim, zdravstveni radnici ne mogu uvek utvrditi nedvosmisleno objašnjenje simptoma, posebno ako su blagi.

Kognitivno popuštanje se obično deli u tri podgrupe: Akutna smetenost, blaga oslabljenost kognitivnih funkcija i kognitivna bolest.

Akutna smetenost se često povlači

Kada se kognitivni simptomi brzo razvijaju, tokom kratkog vremenskog perioda, često se radi o akutnoj smetenosti ili konfuziji, kako se stručnim jezikom naziva. Kod starijih osoba, često je uzrokovana fizičkim i psihičkim naprezanjem posle operacije ili usled bolova. Akutna konfuzija može biti izazvana opstipacijom, infekcijama ili sporednim efektima lekova.

Akutna konfuzija se može lečiti, a simptomi se obično povlače, pod uslovom da se stanje ispituje i da se glavni uzrok može prevazići.

MCI skraćenica kod blagih simptoma

Mnogi se obraćaju lekaru zbog zabrinutosti da više ne mogu da funkcionišu kao ranije. Simptomi mogu biti nejasni i slabi, ali osoba ipak jasno oseća da joj je teže da se koncentriše i da pamti stvari ili da joj je potrebno više vremena za obavljanje različitih aktivnosti.

Ovo su tipične odlike blagog oštećenja kognitivnih funkcija ili MCI (*Mild cognitive impairment*), što je često upotrebljavana engleska skraćenica.

Kod MCI, kognitivno oštećenje se može otkriti neuropsihološkim testovima.

Simptomi mogu uticati na društveni život ili posao osobe, ali ne u onoj meri kao što je slučaj kod demencije.

Mnogi mogući uzroci

MCI može imati mnogo uzroka. Nelečena depresija, moždani udar i sporedni efekti lekova su samo neki od primera. U nekim slučajevima, može se raditi o ranim znacima kognitivne bolesti, kao što su Alzheimer ili vaskularna demencija. Tada simptomi postaju izraženiji i postupno ih je sve više. Ali starenje podrazumeva da se kognitivne funkcije mogu malo pogoršati, a da to i nema veze sa demencijom. Do kog stepen to ide, varira od osobe do osobe.

Anksioznost, umor i potištenost su uobičajeni kod MCI i mogu pojačati kognitivne simptome. Preopterećenost i stres uzrokovani poslom mogu učiniti da osobe u profesionalnom radu mogu iskusiti kognitivne probleme, a da se to ne pokaže u neuropsihološkim testovima.

Praćenje je A i O

Lečenje MCI pretpostavlja da je osnovni uzrok poznat, nešto što nije uvek slučaj. Ipak je važno da zdravstveni radnici redovno prate pacijenta, bez obzira na to da li se oštećenje kognitivnih funkcija može očitati prilikom testiranja ili ne ili je u pitanju samo lični doživljaj.

28. januar 2019. • Svenskt Demenscentrum©

Više informativnih listova, na raznim jezicima, može se preuzeti i odštampati sa vebstranice Švedskog centra za demenciju (Svenskt Demenscentrum): www.demenscentrum.se/Faktablad

Svenskt Demenscentrum

Švedski centar za demenciju (Svenskt Demenscentrum), Sveavägen 155, 113 46 Stockholm, 08 - 690 58 00, info@demenscentrum.se

www.demenscentrum.se